

PÅ FLUKT

» **Tilbake
til skolen**

FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

INNHold

5

Foto: UNHCR/B. Rauniar

BHUTAN

På Flukt møtte bhutanske flyktninger i Nepal. Mer enn 100 000 lever fortsatt i eksil.

COLOMBIA

Flyktningshjelpen gir flyktningsbarna en ny framtid. Tusener av barn er tilbake på skolebenken.

12

8

LIV ARNESEN

Polfareren er klar for nye utfordringer. I oktober reiste hun til Afrika som ambassadør for Flyktningshjelpen.

UTGIVER:

Flyktningshjelpen

Redaktør: Roald Høvring

I redaksjonen:

Heidi I. Petterson, Grazyna Samsel,
Siri Elverland, og Roald Høvring

ADRESSE:

Flyktningshjelpen

Postboks 6758, St. Olavs plass,
0130 Oslo

BESØKSADRESSE:

Grensen 17
Telefon: 23 10 98 00
Telefaks: 23 10 98 01

DESIGN OG LAYOUT

cox.no

FORSIDEFOTO:

Flyktningshjelpen/
Ingrid Prestetun

TRYKK: Gamlebyen Grafiske

OPPLAG: 14.000

ISSN: 1504-5463

TOMAS C. ARCHER

Generalsekretær

DET NYTTER

Dersom vi kun leser avisene eller ser på tv kan vi få inntrykk av at alt er krig og elendighet. Faren er at vi stenger verden ute og får nok med oss selv. Det gis også inntrykk av at all verdens flyktninger kommer til Europa og Norge. Dette er langt fra virkelighetens verden. Vi som jobber med dette til daglig vet at det nytter å bry seg og det er det som holder oss i gang.

Det vi vet er at de vestlige landene tar ansvar for en stadig mindre andel av verdens flyktninger. Mens tallet på flyktninger stiger, går antallet asylsøkere i Vesten raskt nedover. Det er i all hovedsak fattige naboland i Afrika og Asia som tar imot flyktninger. Og de aller fleste som fordrives fra sine hjem er flyktninger i eget land.

Ved inngangen til 2007 var i overkant av 38 millioner mennesker på flukt i ulike deler av verden. Av disse var nesten to tredeler på flukt inne i sitt eget land. Samtidig øker tallet på kriger og alvorlige konflikter.

Antallet flyktninger og internt fordrevne øker for første gang på flere år. Antallet kriger og alvorlige konflikter i verden økte fra 28 til 35, og antallet mennesker på flukt steg med nesten tre millioner. Dette bekymrer oss.

Vi opplever også at det er vanskelig å yte mennesker i nød assistanse, fordi vi nektes et humanitært rom. Enten fordi myndighetene i landet stikker kjepper i hjulet eller fordi sikkerhetssituasjonen er svært vanskelig.

Likevel ser vi at det nytter å bry seg. Mange konflikter bilegges og humanitære kriser løses. Flyktningshjelpen driver derfor ikke kun med nødhjelp. Vi taler også flyktingenes sak overfor ulike lands regjeringer, Europarådet, FN og andre fora. Vi ser at dette gir resultater.

Den fredlige utviklingen har ført til at tusenvis av internflyktninger nå vender hjem i Nord-Uganda. Flyktningshjelpen er der for å bistå i denne prosessen. Jeg var nylig i Colombia der vi sørger for utdanning til tusenvis av barn som vokser opp i slummen. Bare i år har vi sikret skolegangen til over 100 000 barn som er på flukt i ulike land eller som vender hjem etter år på flukt. For oss er dette den viktigste investeringen i fred og utvikling.

Tomas C. Archer
Generalsekretær

FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

NY BEREDSKAPSSTYRKE

Flyktningshjelpen har påtatt seg oppdraget fra UD om å administrere en ny beredskapsstyrke for fredsmekling.

Norge skal finansiere en stående beredskapsgruppe av eksperter på fredsmekling. Den skal være til disposisjon for FN og administrert av Flyktningshjelpen. Gruppen er nå under rekruttering.

– Dette er en stor tillitserklæring for oss. Gjennom de siste 15 årene har vi opparbeidet en solid erfaring innenfor dette feltet. Og i dag er vi en av de viktigste bidragsyterne til flere av FNs organisasjoner, sier en glad generalsekretær Tomas C. Archer i Flyktningshjelpen. Han viser til at Flyktningshjelpen i 2006 hadde nærmere 400 oppdrag for ulike FN-organisasjoner.

OPPSTART I DEN SENTRALAFRIKANSKE REPUBLIKK

Flyktningshjelpen setter i gang hjelpearbeid i Den sentralafrikanske republikk. Den humanitære situasjonen i landet har blitt definert som en av verdens glemte kriser. Over mange år har investeringene i infrastruktur og servicetilbud vært mangelfulle og en stor del av befolkningen lever under fattigdomsgrensa.

I løpet av de siste 18 månedene har den humanitære situasjonen forverret seg som en følge av kamphandlinger mellom opprørgrupper i nord og regjeringen, samt et økende antall lande veisrøvere som angriper biler og lands-

byer. Over 200 000 av landets 4,3 millioner innbyggere er nå på flukt i eget land. I tillegg har mer enn 70 000 flyktet til nabolandene Tsjad, Kamerun og Sudan.

Flyktningshjelpen setter i gang et utdanningsprogram nordøst i landet. I første omgang skal 180 foreldre gis opplæring, slik at de kan fungere som lærere for barna. Flyktningshjelpen skal i tillegg sørge for skolemateriell. På sikt vil Flyktningshjelpen også gjennom andre aktiviteter arbeide for å bedre beskyttelsen av de internt fordrevne.

FLYKTNINGAMBASSADØRER

Polfarer Liv Arnesen og profesjonell motorsykkelkjører Pål Anders Ullevålseter ble på selveste FNs flyktningsdag 20. juni utnevnt til Flyktningshjelpens første ambassadører.

– Begge to har et sterkt samfunnsengasjement, noe som var avgjørende for valget av dem som Flyktningsambassadører. I tillegg har de vist at de takler ekstreme omgivelser, noe millioner av mennesker på flukt må gjøre hver eneste dag, sier generalsekretær Tomas C. Archer.

En prosjektreise i felt er blant det første som står på agendaen for ambassadørene. I oktober drar Liv Arnesen til Afrika for å lære mer om Flyktningshjelpens arbeid.

– Jeg håper at jeg kan være med på å gjøre en innsats for verdens flyktninger, og jeg tror at jeg har noe å bidra med. Det å skape større engasjement rundt saken blir viktig, sier Arnesen.

– Den paradoksale virkeligheten jeg selv har sett i Afrika, har fått meg til å tenke at vi i den rike, vestlige verden har et ansvar for å gjøre noe mer. Jeg kan ikke alene endre verden, men jeg kan bidra litt. Jeg har stor respekt for det arbeidet Flyktningshjelpen gjør. Dersom jeg får muligheten til det, vil jeg gjerne være med på å bygge en skole eller sørge for at flere barn får utdanning. Utdanning bidrar til både velstand, utvikling og fred, sier Ullevålseter.

Foto: Flyktningshjelpen/Roald Høvring

Liv Arnesen og Pål Anders Ullevålseter er utnevnt til flyktningsambassadører.

GIR INTERNT FORDREVNE EN STEMME

Flyktningshjelpens kontor i Genève, The Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), har lansert egen webside for mennesker som er drevet på flukt i eget land. Websiden, som har fått navnet «IDP Voices», fungerer som en plattform, hvor internflyktninger kan fortelle sine egne historier fra tiden før, under og etter de ble drevet på flukt.

– Det er umulig å fullt ut forstå hva det betyr å være internt fordrevet uten å lese ekte livshistorier fortalt av ekte mennesker. Den nye websiden gir leserne en unik sjanse til å forstå hvordan konflikter påvirker menneskene som rammes direkte. Leserne vil også oppleve det ekstraordinære motet disse menneskene viser ved å fortelle verden om hva som hendte med dem, sier Flyktningshjelpens landdirektør i Sveits, Pål Nesse.

Historiene kan du lese her: www.idpvoices.org

OPPSTART I SYRIA

Som første norske hjelpeorganisasjon etablerer Flyktningshjelpen kontor i Syrias hovedstad Damaskus. Flyktningshjelpen skal gi humanitær hjelp til de irakiske flyktninger i landet. Syria er det landet som har tatt i mot flest irakiske flyktninger. Om lag 1,5 millioner irakere har søkt tilflukt i nabolandet, og antallet flyktninger som har krysset grensen har i det siste ligget på rundt 30 000 i måneden. Presset på det syriske mottaksapparatet er stort, og syriske myndigheter erklærte nylig at de vil stenge grensene for flyktninger grunnet manglende internasjonal vilje til å dele de økonomiske byrdene som flyktningsituasjonen medfører.

INNSPILL LARS-HENRIK MICHELSEN

Lars-Henrik Michelsen er leder av Unge Venstre. Han har den senere tiden markert seg som en uredde talsmann for verdens flyktninger.

PÅ LAG MED DE RETTE PERSONENE?

Verdens glemte konflikter vil forbli glemte dersom de ikke får **mer oppmerksomhet fra journalister og politikere.** Det vet landets humanitære organisasjoner.

Derfor arrangerer de med jevne mellomrom såkalte kjendisturer til konfliktområder. Slike turer genererer en god del medieoppmerksomhet idet det skjer, men spørsmålet er om de egentlig har noen langsiktig effekt.

Hvordan kan man for eksempel rette oppmerksomhet mot den glemte konflikten i Nord-Uganda på en måte som kan skape politisk mobilisering? Våren 2005 var Flyktningshjelpens svar på dette spørsmålet at de burde invitere Fremskrittspartiets Siv Jensen med på tur til Nord-Uganda. Siv Jensen takket selvsagt ja, og ideen om «bistandsmotstander besøker afrikanske flyktninger» lokket også VG med på turen.

Jeg husker bildene av en sterkt beveget Siv Jensen i møte med tidligere barnesoldater over flere sider i landets største avis, og jeg husker godt det hun sa i en av artiklene: «Jeg ønsker å sette meg inn i og bidra til oppmerksomhet om en konflikt og humanitær krise som mange ikke vet om, men som er svært blodig, og der Norge må øve større press internasjonalt, slik at fredsforhandlingene blir gjenopptatt». Det var nok mange med meg som etter disse VG-oppslagene hadde store forhåpninger til hva Siv Jensen ville foreta seg etter reisen i konfliktfylte Nord-Uganda. Kanskje ville Norge endelig få en stortingspolitiker som kunne skape et engasjement rundt den over 20 år gamle konflikten? Kanskje ville denne reisen gjøre Frp mer bistandsvennlig? Jeg antar det var noe slikt Flyktningshjelpen også hadde håpet på.

Det forble med øyeblikksoppslagene. Søker man på ordet «Uganda» inne på Framskrittspartiets nettsider får man ett treff. Det er en artikkel hvor Siv Jensen refererer til besøket i en forvarstale for Frps bistandspolitikk. Heller ikke på

Atekst eller på Stortingets nettsider får man treff som viser at Frp-formannen de siste to årene har forsøkt å rette oppmerksomhet rundt det som foregår nord i hovedsamarbeidslandet Uganda. Men mangelen på politisk engasjement i ettertid av denne «kjendisturen» skyldes ikke nødvendigvis Siv Jensen. Det samme ser man skje når humanitære organisasjoner sender Idol-deltakere, modeller eller idrettsstjerner ut i felten.

Hvis formålet er å skape et mer varig engasjement rundt en glemt konflikt kan Flyktningshjelpen og andre humanitære organisasjoner kanskje lære av følgende historie:

Høsten 2006 trappet noen aktivister fra den norske støttekomiteen for Vest-Sahara opp på Unge Venstres kontor i Oslo. Deres brennende engasjementet for «Afrikas siste koloni» var så smittsomt at vi som var på kontoret den dagen umiddelbart bestemte oss for å sette oss inn i Vest-Sahara-spørsmålet. Resultatet ble en resolusjon i Unge Venstre om Vest-Sahara, en resolusjon i Venstre om Vest-Sahara og en resolusjon i den europeiske ungdomsorganisasjonen LYMEC om Vest-Sahara. Sistnevnte har over 200 000 medlemmer over hele Europa. Jeg kunne lagt til mye mer, blant annet at vi arrangerte en informasjonskampanje for Vest-Sahara i Sverige og Norge, og at vi fikk stortingsrepresentanter til å stille spørsmål

om Vest-Sahara til regjeringen, men det som er poenget med denne historien er som følger: All denne aktiviteten blomstret opp i løpet av noen få måneder, og den blomstret opp fordi noen ildsjeler overførte sitt engasjement til andre ildsjeler. Uten å bruke en eneste krone klarte støttekomiteen å engasjere tusenvis av unge mennesker for Vest-Sahara-saken, og engasjementet smitter stadig flere. Om kort tid kommer de første UV-medlemmene til å reise til Marokko – for egen lomme – for å besøke saharaviske studenter og menneskerettighetsaktivister. Vest-Sahara er i aller høyeste grad blitt satt på den politiske dagsorden i Norge.

Idealismen i norske ungdomsorganisasjoner er et uutnyttet verktøy for organisasjoner som Flyktningshjelpen til å skape politisk engasjement rundt verdens glemte konflikter. Glem dyre pr-turer med Siv Jensen, Jens Stoltenberg, Idol-Kurt eller Ole Gunnar Solskjær. I stedet bør dere ta en telefon, sende en e-post eller invitere dere selv til et møte, et seminar eller en sommerleir i Unge Venstre eller andre ungdomsorganisasjoner. Fortell oss om barnesoldatene i Nord-Uganda. Om borgerkrigen i Colombia. Om de internt fordrevne flyktningene i Kongo. Eller fortell oss om det burmesiske militærregimets forfølgelse av etniske minoriteter.

Dere sitter med kunnskapen om konfliktene som ikke blir omtalt av politikere og journalister, vi har unge mennesker med brennende hjerter for global rettferdighet. I motsetning til a-kjendisene trenger ikke vi bli sponset turer til felten for å bli engasjert og tent. Alt vi behøver er historiene som dere sitter inne med. Oppfordringer er herved sendt.

«... aktiviteten blomstret opp i løpet av noen få måneder, og den blomstret opp fordi noen ildsjeler overførte sitt engasjement til andre ildsjeler. »

LYKKELAND FOR DE FÅ

Et ironisk smil er flyktningenes svar, da de konfronteres med at i hjemlandet Bhutan har **kongen bestemt at alle skal være lykkelige**. Her i det sørøstlige Nepal har de fleste av dem oppholdt seg i leirer i 17 år, og ikke en eneste flyktning har fått lov til å vende tilbake til «Lykkelandet». PÅ FLUKT møtte flyktningene i Nepal.

tekst og foto: RICHARD SKRETTEBERG

BHUTAN

Disse barna er født i eksil og får undervisning i flyktningleiren hvor de bor.

Bak skjønnheten finnes en brutal sannhet.

» Det er sjelden Bhutan får oppmerksomhet i norsk og internasjonal presse. Når det skjer, står oftest klisjeene i kø: det optimale turistmål, et harmonisk paradis der alle fakta som kan forkludre journalistenes bilde av et eksotisk Shangri-la (Lykkelandet) utelates. Situasjonen for de 108 000 flyktningene i sju leirer i Nepal er lite kjent og de har få eller ingen mektige venner som kan snakke deres sak.

Det vi har vært vitne til i Bhutan bærer tydelige spor av å være en etnisk rensing, men har aldri blitt fordømt av det internasjonale samfunn som akkurat det. Utover på 1980-tallet innførte bhutanske myndigheter lover og regler som styrket posisjonen til Ngalong, den politisk og økonomisk dominerende etniske gruppen i Bhutan. De utgjør rundt femten prosent av befolkningen. Kongen tilhører selv denne folkegruppen, som bor i nord og nordvest og som opprinnelig kom fra Tibet.

Tvangsassimilering Bhutanske myndigheter, med kongen i spissen, fryktet at de tradisjonelle buddhistiske verdiene skulle gå tapt hvis minoritetene fikk større makt. De nye lovene hadde ett siktemål og det var å befeste elitens makt, verdier og identitet. Dette skapte en følelse av angst og uro hos minoritetene, fordi lover stadig ble endret, mens de selv var helt uten demokratisk innflytelse. I 1985 måtte alle umiddelbart vise at de hadde betalt skatt i 1958, hvis de skulle kunne betraktes som fullverdige bhutanske borgere. Det kom også påbud om at alle måtte ikke seg ngalongenes tradisjonelle klesplagg i ull. Dette passet dårlig i de varme lavlandsområdene i sør, der de nepalskspråklige hinduene, kalt lhotsampas, bodde. Tre år senere fulgte den eneveldige kongen opp med slagordet «en nasjon, ett folk».

Reaksjoner kom i form av demonstrasjoner, brenning av de påbudte klesdraktene og tilløp til opptøyer, som for kongen fremstod som en stor trussel mot det absolutte monarki og det føydale systemet. Massearrestasjoner, tortur, beslagleggelse av eiendom, voldtekter og andre former for overgrep var svaret fra politiet. I det multi-etniske Bhutan foregikk det fra midten av 1980-tallet forsøk på en tvangsassimilering av etniske minoriteter med metoder som tvang mennesker på flukt i stor skala. De som ble rammet mer enn noen andre var de nepalskspråklige lhotsampas.

Fordrivelse I 1991 vedtok regjeringen i Bhutan at alle innbyggere som var såkalte illegale immigranter eller antinasjonale skulle fordrives fra landet. Folk som ble arrestert fikk valget mellom å forbli i fengslet eller å forlate landet. Andre ble skremt av myndighetenes hardhendte reaksjoner og overgrep. Tusenvis la i vei mot den indiske grensen. Der ble de stoppet og bedt om å smile til politivaktene, mens de ble tatt bilde av. I tillegg måtte de signere et skjema, der det stod at de forlot Bhutan frivillig. Et smilende ansikt på fotografiet skulle underbygge at signeringen skjedde frivillig.

Flyktninger vi snakket med i leirene i Nepal fortalte at de ble banket opp, hvis de nektet å smile. De som ikke kunne skrive, måtte sette sitt fingeravtrykk på et papir de ikke skjønte innholdet av. I realiteten ble de på denne måten fratatt sitt bhutanske statsborgerskap. Dette var et klart brudd på FNs menneskerettighetserklæring, artikkel 15, som sier at «Enhver har rett til et statsborgerskap. Ingen skal vilkårlig berøves sitt statsborgerskap eller nektes retten til å forandre det.» I tillegg var tvangsassimileringspolitikken i strid med FN-konvensjonen mot alle former for

rasediskriminering som den bhutanske staten selv har signert.

Ingen vendt hjem Flyktningene dro gjennom indisk territorium og inn i Nepal. Der har de i 17 år fristet en isolert tilværelse i sju leire administrert av FNs høykommissær for flyktninger. Femten runder med forhandlinger mellom Nepal og Bhutan for å løse flyktningproblemet har vært uten resultat.

Det finnes tre internasjonalt anerkjente modeller for å skape varige løsninger for flyktninger: hjemvending, lokal integrering eller gjenbosetting i tredje land. Det er den førstnevnte som blir sett på som den mest foretrukne. Men Bhutan har ikke rikket seg en millimeter og ikke en eneste flyktning har fått lov til å returnere til hjemlandet.

FN sørger for matforsyningen til de bhutanske flyktningene i Nepal.

Foto: UNHCR/B. Rauniar

Foto: Flyktninghjelpen/Romy Hansen

Richard Skretteberg i Flyktninghjelpen i møtt flyktingen Luxmi Bhattarai (65) i Nepal.

FÅR IKKE LOV Å VENDE HJEM

– I Bhutan fikk vi **valget mellom å forlate landet eller bli værende i fengsel.** Nå står valget mellom fortsatt leirliv eller USA. Hvorfor kan jeg ikke bare få lov til å dra hjem?

tekst: **RICHARD SKRETTEBERG**

65 år gamle Luxmi Bhattarai har forundring i blikket, når hun stiller det korte og logiske spørsmålet. Hennes rett til å vende hjem er soleklar, men verden styres som kjent ikke nødvendigvis ut fra humanitære prinsipper, spesielt ikke i neglisjerte konflikter. Skal rettighetene på papiret bli virkelighet, må du ha politiske venner. Få land har strategiske interesser i det lille, isolerte, himalayiske kongedømmet. Det store unntaket er nabolandet India som har stor nytte av Bhutan i sin kamp mot opprørsgrupper i delstaten Assam. Derfor har heller ikke India vist noen vilje til å presse Bhutan til å akseptere sitt ansvar for å løse flyktningproblemet.

Tortur Luxmi bor sammen med sin mann og fem barn i flyktningleiren Sanischare en times biltur fra grensebyen Biratnagar i det sørøstlige Nepal. Situasjonen i leiren er svært spent og flyktningene

er splittet i to grupper: de som ønsker å si ja til tilbudet om å bli gjenbosatt i USA og de som vil hjem til Bhutan. Til tross for sine dramatiske opplevelser inne i Bhutan i tiden før flukten, ønsker Luxmi å vende hjem.

– Jeg er gammel. Hvordan kan jeg begynne å lære å leve et helt annet liv og et helt annet språk. Jeg vil hjem, men i trygghet. Noen utenfra må være der og gi oss beskyttelse og jeg vil ha tilbake huset mitt, sier hun.

Da mannen ble arrestert i 1991, stengte myndighetene butikken hun hadde og konfiskerte diverse eiendeler. – De forsøkte å presse meg til å flykte, men jeg nektet så lenge mannen min satt fengslet, sier hun. Da hun forsøkte å besøke mannen, ble hun slått av soldatene. Senere ble hun fortalt at mannen var torturert og lå uten klær på et steingulv i en isolert celle. Det gikk 11 dager før han fikk mat. Da det endelig skjedde,

FAKTA BHUTAN

Geografi: 47 000 km²

Styreform: Eneveldig monarki, men det er skrevet ny konstitusjon og det skal avholdes valg for første gang i mars 2008.

Hovedstad: Thimpu.

Befolkning: 634 000. Det finnes 12 minoritetsgrupper av en viss størrelse hvorav Ngalong (den dominerende eliten som lever i nord og nordvest), Sharcops (en stor buddhistisk minoritet i Øst-Bhutan, eget språk) og Lhotshampas (nepalsk språklige hinduer som lever i sør) er de viktigste.

Offisielt språk: Dzongkha (Ngalongenes språk) og engelsk.

Topografi: Dekket av fjell og skog.

Lavland i sør.

Grenser til: India og Kina. Ingen adgang til havet.

Forventet levealder: 55 år for både kvinner og menn.

Flyktninger: Ca 25 prosent av befolkningen er flyktninger. 108 000 nepalsk språklige bhutanere oppholder seg i flyktningleire i Nepal, i tillegg befinner 10-15 000 flyktninger seg utenfor leirene andre steder i Nepal, mens 15-30 000 er i India. De to sistnevnte gruppene mottar ingen internasjonal assistanse.

Internett/TV: Ble introdusert først i 1999.

Turister: 14000 (2005), 17 000 (2006), 20 000 (2007, ut fra beregninger).

kom soldater inn med en skål suppe de veltet på gulvet. Deretter tvang de mannen å slikke opp.

Vil hjem Da mannen endelig ble løslatt, ble barna fraktet i bil direkte til grensen mot India, mens Luxmi og mannen brukte hele natten på å gå samme distansen. Alle eiendelene ble igjen, og Luxmi måtte selge sine siste smykker for å finansiere transporten videre til Nepal.

Alle i Luxmis familie ble tvunget på flukt etter å ha bodd i Bhutan i generasjoner. Hun føler seg ydmyket og bitter over at ingen har blitt holdt ansvarlig for alle overgrepene både hun og de andre rundt henne i flyktningleiren er blitt utsatt for. Siden mannen er et torturoffer, er de blitt innkalt til intervju for gjenbosetting, men både hun og mannen er redde for det ukjente – egentlig vil de bare hjem

PROFILEN: LIV ARNESEN

Liv Arnesen (54) har **hele livet søkt nye utfordringer**. Nå blir foredragsholderen, forfatteren, pedagogen og politfareren ambassadør for Flyktninghjelpen. tekst: **ROALD HØVRING** foto: **PRIVAT**

KLAR FOR NYE EVENTYR

20. juni, på FNs egen flyktningdag, blir Liv Arnesen innsatt som flyktningambassadør i Flyktninghjelpens tjeneste. Dette er tre måneder etter at hun måtte gi opp forsøket på å nå Nordpolen på grunn av frostskade og bare én uke etter at hun måtte amputere tuppen av den frostskadde venstre stortåa.

– Jeg var akkurat kommet hjem fra ekspedisjonen, da jeg fikk forespørselen fra Flyktninghjelpen. Det var ikke vanskelig å si ja, innrømmer Arnesen.

Skape engasjement Nå skal hun bruke sine erfaringer til å støtte opp om Flyktninghjelpens arbeid. – Jeg håper at jeg kan være med på å gjøre en innsats for verdens flyktninger, og jeg tror at jeg har noe å bidra med. Det å skape større engasjement rundt saken blir viktig. Flyktningbegrepet, slik det oppfattes i Norge i dag, er ofte negativt ladet. Samtidig står vi overfor enorme utfordringer med å løse humanitære kriser som rammer millioner av mennesker på flukt. Dette krever både politisk handling og globalt engasjement, slår hun fast.

Hun ser mange paralleller innenfor det hun selv har gjort så langt: – Man må kunne planlegge, ha mot, være kreativ, utholdende, lagspiller og kunne kommunisere, sier hun, for å nevne noen.

– Mine ekspedisjoner har vært krevende, men jeg vil tro at hverdagen til mange flyktninger kan være vel så krevende: uten mulighet til å plan-

FAKTA

Alder: 54 år

Høyde: 175 cm

Vekt: 70 kg

Bosted: Bekkestua i Bærum.

Sivilstand: Gift med Einar Glestad og stedøtrene Jannicke, Linn og Birgitte.

Yrke: eventyrer, pedagog og kurs- og foredragsholder.

legge, ta med seg utstyr eller kunne gjøre vende-reis, påpeker Arnesen.

Drømmenes kraft Arnesen er vokst opp med polarhistorie og leste tidlig Roald Amundsens På ski til Sydpolen. Hun drømte om å kopiere bedriftene til Amundsen. – Da jeg delte drømmen med venninnene mine, fikk jeg til svar at dette var en guttedrøm, forteller hun.

Men det ble ikke bare med drømmen. I 1994 var hun første kvinne i verden som gikk alene på ski til Sydpolen. I etterkant skrev hun boka Snille piker går ikke til Sydpolen. Arnesen er i dag internasjonalt anerkjent som leder og rollemodell for kvinner og jenter.

Det globale klasserom Hun er først og fremst opptatt av menneskers utvikling, voksne som ungdom. Gjennom sine ulike roller som eventyrer, pedagog og kurs- og foredragsholder inspirerer Arnesen andre til å se mål og muligheter utenfor egne trygghetssoner. Ved bruk av ekspedisjo-

EKSPEDISJONER

2007: Sammen med Ann Bancroft forsøker hun å nå Nordpolen. De starter fra Ward Hunt Island, Canada, men må gi seg etter én uke på grunn av ødelagt utstyr (av et fly!), ekstrem kulde og frostskaide.

2005: Starter fra Sibir for å krysse Polhavet sammen med Ann Bancroft. På grunn av indre russiske konflikter blir de sammen med to andre ekspedisjoner hentet ut fra Polhavet etter 20 dager.

2002: Sammen med mannen Einar Glestad, Ulf Prytz og Anders Huitfeldt går Arnesen Shackletons rute på Syd-Georgia.

2002: Arnesen og Ann Bancroft padler Great Lakes i USA. 49 dager.

2002: Arnesen og Ann Bancroft padler 14 dager ved Antarktishalvøya.

2000-01: Arnesen og Ann Bancroft fra Minnesota ble de første kvinner som krysset Antarktis på ski – 94 dager og 2747 km.

1996: Arnesen klatrer nordsiden av Mount Everest og når 6800 meter før hun måtte snu på grunn av høydesyke.

1994: Arnesen lager internasjonale overskrifter ved å bli den første kvinne i verden som går alene uten støtte eller forsyninger til Sydpolen. 50 dager og 1200 km.

1992: Arnesen og Julie Maske blir første kvinneekspedisjonen uten støtte over innlandsisen på Grønland. 23 dager og 560 km.

1991: Arnesen sammen med 3 andre kvinner gjør et forsøk på å krysse innlandsisen. En piteraq (fønvind med orkan styrke) gjør at det under stormen lekker bensin ut i maten. Dette og andre faktorer gjorde at ekspedisjonen snudde og gikk tilbake til Vestkysten.

Polfareren Liv Arnesen – nå aktuell som ambassadør for Flyktninghjelpen.

ner som metaforer viser hun hvordan drømmer kan nås. Arnesen er blitt en etterspurt foredragsholder på tema rundt motivasjon og mestring, både i bedrifter, organisasjoner og undervisningsinstitusjoner.

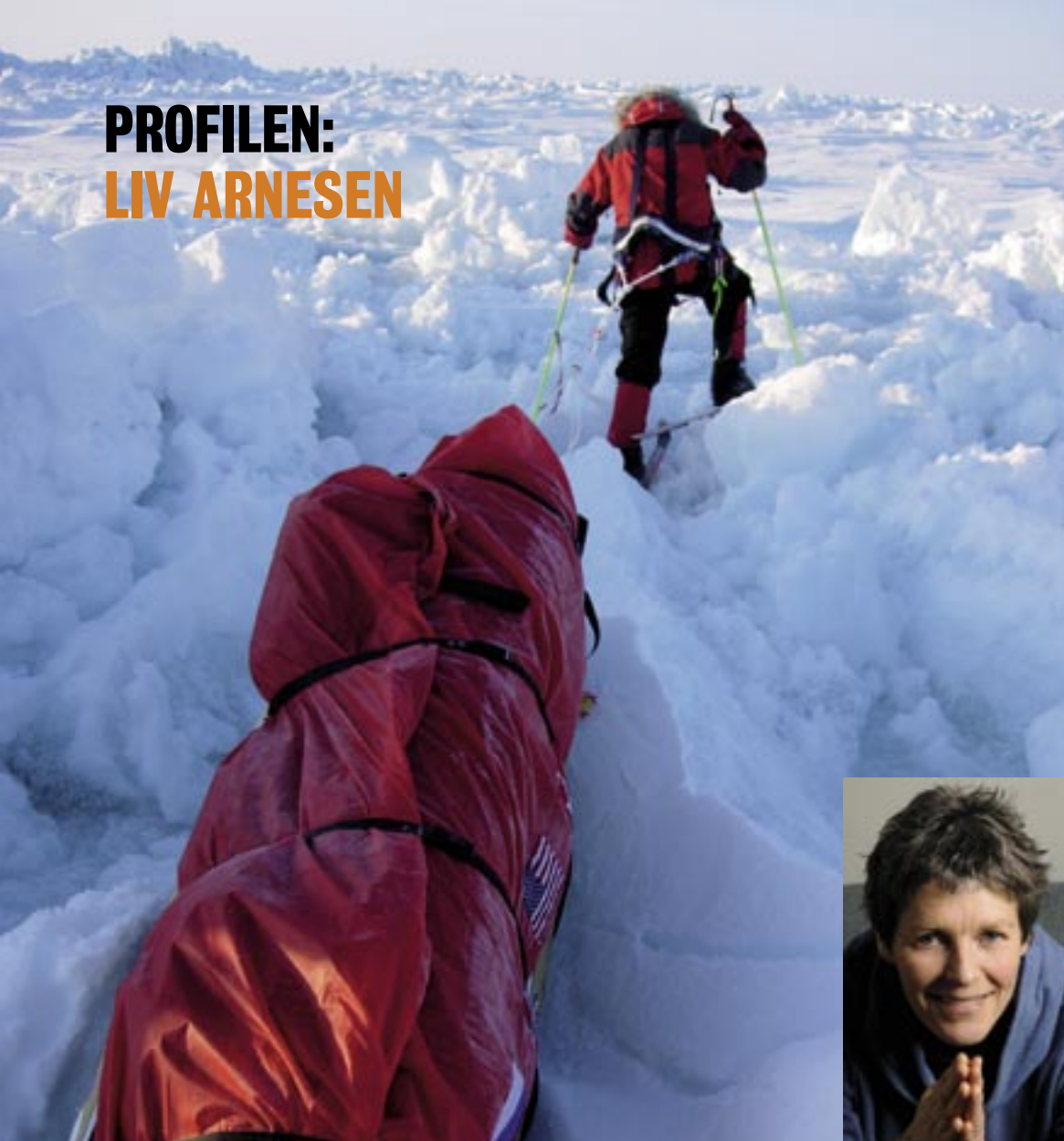
– Det er viktig å drømme, og det er viktig å for-

søke å få dem oppfylt. Sammen med min gode kollega Ann Bancroft har jeg utviklet det hele til en pedagogisk metode, forklarer den tidligere læreren. Selv har hun ikke undervist siden 1990, da hun ble lei av å rette nynorskstiler, som hun uttrykker det. I en periode jobbet hun også på

en institusjon for stoffmisbrukere.

Resultatet er blitt undervisningsopplegget Våg å drømme. Her får lærere en rekke forslag til aktiviteter som kan hjelpe elevene til å utvikle en av livets viktigste ferdigheter – evnen til å sette seg mål og å nå dem. Undervisningsopplegget tar utgangspunkt

PROFILEN: LIV ARNESEN

UTMERKELSER

- Peace Builder Award fra Pacific Lutheran University (2005).
- Women of the Year fra Glamour magazine's (2001)
- Trailblazer Award fra The Scandinavian-American Hall of Fame's (2001)
- Achievement Award fra Norwegian-American Chamber of Commerce (2001)
- Medal of Honor fra det Russiske Geografiske selskap (1999)

BØKER

- Snille piker går ikke til Sydpolen som handler om hennes ekspedisjon i 1994.
- Motivasjon & Mestring sammen med Jon Gangdal i 2000
- No Horizon is So Far sammen med Ann Bancroft og Cheryl Dahle i 2003. En bok om Arnesens og Ann Bancrofts kryssing av Antarktiskontinentet.
- Sydpolen en faktabok for barn fra 2006

Liv Arnesen var gikk alene på ski til Sydpolen. Nå venter Afrika.

i de to kvinnes ekspedisjon til Antarktis og fokuserer på verdier og problemløsning.

Da Ann Bancroft og jeg krysset Antarktis i 2001/2002 klarte vi å få til et samarbeid mellom elever i Bærum og palestinske barn. De utvekslet erfaringer og drømmer. – Jeg håper at vi kan få til noe tilsvarende gjennom samarbeidet med Flyktninghjelpen, sier hun.

Fra polområder til Ekvator – Jeg ser på meg selv som lærer, hvor jeg beveger meg i et utvidet klasserom. Fram til i dag har de kalde områdene i polarstrøkene vært min tumleplass. Nå er jeg klar for andre himmelstrøk. Flyktninghjelpen har invitert meg med til Afrika og jeg håper at jeg kan bidra til å sette fokus på noen av vår tids største humanitære kriser, forteller Arnesen.

Stort sett har hun utforsket polare strøk, men er ikke redd for å møte utfordringene under Ekvator. – Jeg kjenner svært lite til Afrika og har kun hatt et kort opphold i Sør-Afrika. På vei til Sydpolen møter du ingen mennesker. I Afrika vil jeg møte en mengde mennesker og mange tragiske skjebner. Jeg ser imidlertid på dette som en jobb og jeg vil forberede meg godt, sier hun, men innrømmer at dette også blir en stor utfordring.

«Jeg ser på meg selv som lærer, hvor jeg beveger meg i et utvidet klasserom»

Kvinner, miljø og fred Arnesen, som nyter stor internasjonal anerkjennelse for sitt arbeid, er også invitert av FNs høykommissær for flyktninger for å gjøre en innsats for kvinner i Kenya. – Å satse på hjelp til kvinner er god investering og sørger for at hjelpen kommer hele familien og samfunnet til gode. Jeg er glad for at Flyktninghjelpen også satser på kvinner. Både som ansatte og i undervisning av flyktningbarn.

Arnesen er også opptatt at fred og miljø. I 2011 er det hundre år siden Amundsen nådde Sydpolen. – Da har jeg planlagt å ta med en håndfull kvinnelige forskere fra ulike land til Sydpolen. Det er naturlig å fokusere på miljøsaken, men like viktig er det å vise nødvendigheten av fredlig konfliktløsning.

Hun forteller at både Flyktninghjelpens mandat og arbeid ligger hennes hjerte og hode nært. – Å kunne kombinere fred og forsoning og anvende dette i undervisningen er midt i blinken. Jeg håper at jeg skal kunne overføre mine erfaringer i flyktningarbeidet til et praktisk pedagogisk opplegg der både elever, foreldre og lærere deltar. Det hadde også vært spennende å inkludere speiderbevegelsen i dette, sier hun.

I Nansens fotspor Norge nyter stor internasjonal anerkjennelse innenfor disse områdene. Arnesen mener at vi bør bli enda flinkere og satse enda mer på å utnytte våre fortrinn og skape en bedre verden. Hun minner også om at Fridtjof Nansen i 1922 ble utnevnt av Folkeforbundet som den første Høykommissær for flyktninger. – Jeg har ikke tatt mål av meg til å fylle skoene til Nansen, men jeg kan jo forsøke å gå i noen av hans fotspor, sier hun med glimt i øyet. Stortaa er snart grodd og da er Liv Arnesen klar for nye eventyr.

En ny verden er i ferd med å åpne seg for Kholida (7). Hun er i ferd med å lære seg å lese. – Drømmen er å bli ingeniør, sier hun.

Jentene ved Baluch Shah Nadir gleder seg til å ta i bruk den nye skolen. For fem år siden var det sjelden å se jenter på skolebenken. Nå utgjør jentene om lag tredelen av elevene i Afghanistan.

SIKRER JENTER SKOLEGANG

Flyktninghjelpen bygger 18 skoler i Afghanistan. Nå skal **også jentene få muligheten** til å lære å lese og skrive.

tekst og foto: **GUNHILD LOUISE FORSELY**

På en rødmønstret matte i gresset, i skyggen av en rad med nysådde løvtrær sitter førsteklasingene ved Baluch Shah Nadir jenteskole. I bakgrunnen hopper småfuglene fra gren til gren og fluene surrer mellom blomster og svette barneføtter. Klasserommet til syv år gamle Kholida består i dag av en enkel vevet matte, men om noen dager står den nye skolen klar.

Det er første time, og jentene lærer dari, ett av Afghanistans to offisielle språk. Kholidas morsmål er usbekisk, et språk kun åtte prosent av afghanere forstår.

«Da», sier Kholida og peker på en bokstav på tavla med en kvist.

«Da», gjentar hele klassen i kor. Læreren nikker bekreftende og ber henne fortsette.

Vil bli ingeniør – Dari er ikke vanskelig, sier den lille landsbyjenta. Når hun blir stor vil hun bli ingeniør, slik som Miryam, og bygge leiligheter, forteller hun. Miryam er en av Flyktninghjelpens ingeniører. Hun har tydelig gjort inntrykk på Kholida.

Ved siden av det provisoriske klasserommet står den nye skolebygningen. Mens elevene undervises utendørs arbeides det hardt for å ferdigstille sko-

len. Snart skal alle elevene flytte fra matter og telt og inn i den nye bygningen, til ordentlige klasserom med tak, vegger, vifter, stoler og pulter. Kholida er veldig spent. Hun har aldri sittet på en stol eller jobbet på en pult.

Faryab er et av få områder i Afghanistan hvor konfliktnivået er lavt nok til at flyktninger og internt fordrevne kan vende hjem. Tilbakevending skaper store behov for infrastruktur. Skoler, hus og veier er ødelagt etter flere år med krig og konflikt. Før skolestart i mars 2008 har Flyktninghjelpen bygget totalt 18 skoler i Afghanistan og sikrer skolegang til tusenvis av jenter og gutter i det krigsherjede landet.

Mobiliserer lokalsamfunnet Skolene har fått spesiell ros for sin praktiske og kostnadseffektive design. Med utgangspunkt i de originale tegningene fra utdanningsdepartementet har Flyktninghjelpens ingeniører blant annet utvidet korridorene, hevet takhøyden og konstruert et skråtak som øker luftsirkulasjonen i rommene. Skolene skal tåle bitende kulde og snø om vinteren, samt glohete, tørre sommermåneder.

I tillegg til skolebygging utdanner Flyktninghjelpen lærere og mobiliserer hele landsbyer til å

sende barna sine på skolen. For fem år siden var det sjelden å se jenter på skolebenken. Nå utgjør jentene om lag tredelen av elevene i Afghanistan.

Taler jentenes sak En jente skiller seg ut i mengden av små førsteklasinger. Zaiba er 12 år gammel, men går i første klasse.

– Faren min ville ikke at jeg skulle gå på skole, sier hun.

Skolens rektor forteller at han har hatt samtaler med Zaibas far over en treårsperiode. I år fikk Zaiba endelig lov til å begynne. Og hun er ikke alene. Rektor Rasuli sier han bruker mye tid på å snakke med skeptiske fedre, hvorav svært mange selv er analfabeter. I disse usikre tider er flere foreldre dessuten redd for at døtrene deres skal kidnappes eller bli utsatt for overgrep. Rektor Rasuli må jobbe spesielt hardt for å overbevise foreldre om at jentene deres er trygge på skolen.

Det er store alderssprik i de fleste klassene på Baluch Shah Nadir. På de eldre trinnene tasser småbarn innimellom benkeradene. For at mange av jentene skal få lov til å gå på skolen må de passe på småsøsknene samtidig.

COLOMBIA

Ungdommene som livnærer seg i slummen får en ny mulighet til skolegang.

TILBAKE PÅ SKOLEBENKEN

Uten utdanning var de dømt til et liv i slummen. Nå er de tilbake på skolebenken og håper på en lysere framtid.

tekst: SIRI ELVERLAND OG INGRID PRESTETUN foto: INGRID PRESTETUN

Takket være Flyktninghjelpen får nå tusenvis av barn og ungdom i Colombia en ny mulighet til skolegang. Dette er barn av familier som er fordrevet fra sine hjem på grunn av vold og krigshandlinger. Gjennom opplæring av nye lærere og studiesirkler sluses elevene inn i den eksisterende skolen. Pengemangel og dårlige basiskunnskaper har tidligere satt en stopper for vanlig skolegang.

Jessica (11) hadde gitt opp håpet om en få en utdanning. Men etter ett år med undervisning hos Flyktninghjelpen, kan hun begynne på vanlig skole sammen med andre barn.

Et liv i slummen Moren til Jessica har ansvar for fire barn, faren sitter i fengsel, og 11-åringen hjelper til med å forsørge familien ved å samle skrapmetall som hun selger for å tjene noen kroner. Da Jessica fant ut at Flyktninghjelpen registrerte nye elever til sitt utdanningsprogram hentet hun moren sin med én gang, slik at hun kunne registrere datteren.

Jessica har vokst opp i den fattige slummen utenfor Colombias hovedstad Bogotá. Konflikten i landet har drevet flere millioner mennesker på

flukt, og mange av dem kommer til de urbane strøkene rundt hovedstaden.

Flyktninghjelpen tilbyr barn mellom 7 og 14 år som har lite eller ingen skolegang fra før ett år med intensiv undervisning i mindre studiesirkler. Det samme tilbudet får ungdom mellom 14 og 24 år, slik at de kan fortsette på videregående skole eller universitetet. I tillegg til vanlige fag får elevene trening i å utvikle sosiale ferdigheter og samspill med andre. Deretter kan de integreres i det formelle skolesystemet.

Jessica er entusiastisk og har lyst til å lære, men det kan være vanskelig å tilpasse seg undervisning og gruppearbeid når man ikke har hatt sjansen til å gå på vanlig skole tidligere. Det hender hun mister tålmodigheten og ender opp i krangel med de andre barna. Heldigvis er det bare tolv barn i hver gruppe, slik at Flyktninghjelpens lærere har tid og mulighet til å følge opp hver enkelt av dem.

Jobber på skraphaugen På skolen har Jessica en mulighet til å være barn, og på kort tid har hun gjort stor fremgang. Nå er hun blant de flinkeste

elevene både i håndskriving og matematikk, som hun har litt trening i, fordi hun helt siden hun var liten har vært nødt til å regne ut hvor mye hun tjener. Fortsatt hender det at Jessica ikke kommer til undervisning, fordi hun er nødt til å jobbe på skraphaugen, men hun tar fort igjen det tapte og spør alltid etter hjemmелеkser.

Etter å ha gjort unna ett år med intensiv undervisning på Flyktninghjelpens utdanningsprogram er Jessica opptatt av at brødrene skal få samme mulighet.

– Jeg vil at dere skal holde av to plasser til småbrødrene mine, sier hun til læreren sin.

På spørsmål om hun ikke vil at det skal holdes av en plass til henne også, svarer Jessica selvsikkert og fornøyd:

– Nei, for jeg skal begynne på vanlig skole!

Manglet penger Maria (16) og Antonio (17) er to av de mange tusen som er fordrevet fra sin hjem i Colombia. De siste årene har de begge to livnært seg med strøjobber. Pengene rakk knapt til mat og husleie. Skolebøker og undervisning ble det aldri

Barna lærer også å samarbeide og stole på hverandre.

Generalsekretær Tomas C. Archer i Flyktninghjelpen ble både rørt og imponert over læringsiveren og livsgleden til elevene i Pasto.

Flyktninghjelpen sørger nå for at Jessica (11) får tatt igjen år med tapt skolegang. Hun gleder seg til å begynne på vanlig skole.

råd til. De to tenåringene så for seg et liv i slummen. Nå ser imidlertid framtiden lysere ut.

I høst startet Flyktninghjelpen opp undervisning for barn og ungdom i byen Pasto helt sør i Colombia. Her får 250 barn og unge en ny mulighet til å fortsette skolegangen. De har alle måttet forlate sine hjemsteder på grunn av voldshandlinger.

Antonio er opprinnelig fra Tumaco, men for åtte år siden kom medlemmer av geriljaen til byen.

– En av mine nærmeste naboer ble drept og mange ble truet på livet. Vi fryktet for våre liv og søkte inn til Pasto for å finne beskyttelse. Her føler vi oss tryggere, men kjemper for å overleve. Skolegang er dyrt og vi har knapt nok penger til mat og husly, forteller Antonio.

Sosiale ferdigheter – Dette er en kjempefin mulighet til å lære nye ting og til å fortsette med skolegang. Her får jeg alt det jeg trenger for å kunne studere. I tillegg går jeg på et mekanikkurs, der jeg lærer å reparere motorsykler. Jeg håper at jeg kan jobbe som mekaniker, og tjene nok penger både til utdanning og bidra til familieøkonomien, sier han.

Antonio bor i dag sammen med sin mor og en yngre søster og bror, som også deltar i Flyktninghjelpens undervisning.

Lysere framtid – Nå kan også de endelig gå på skole. Dette programmet har gitt oss anledning til å hjelpe familien økonomisk, da vi kan jobbe noen dager i uka. Nå ser framtiden mye lysere ut, sier den livsglade 17-åringen.

Maria er også en av elevene som følges opp av

Maria (16) og Antonio (17) er to av elevene ved Flyktninghjelpens utdanningscenter i Pasto.

Flyktninghjelpen. En dag i uka er hun innom senteret i Pasto. De andre dagene må hun jobbe for å kunne betale rommet hun leier. Hun bor alene og må klare seg selv.

– Jeg er kjempeglad for at jeg nå har fått en ny mulighet. Dette er den eneste måten jeg kan bli til noe, få en god jobb og ha et godt liv. Dette er en mulighet til å lære om livet. Vi lærer ikke bare matematikk og andre fag, men også praktiske ting vi har behov for i livet. For eksempel det å lære å leve sammen med andre, forteller Maria, som gjerne vil utdanne seg til sykepleier.

Nye venner Maria har gått livets harde skole i slummen. – Nå har jeg fått flere nye venner og lærer at det går an å stole på andre, sier hun, og tar et godt tak rundt klassevenninen Elvira.

Generalsekretær Tomas C. Archer i Flyktning-

FAKTA

Flyktninghjelpen har sørget for at mer enn tusen barn og ungdom er kommet tilbake til skolebenken i Colombia. Elevene kommer fra familier som har flyktet fra vold og krigshandlinger. Mange ender opp i slummen utenfor de store byene og barna mister muligheten til skolegang. Det finnes i dag mer enn tre millioner internflyktninger i Colombia.

Flyktninghjelpen tilbyr barn mellom 7 og 14 år som har lite eller ingen skolegang fra før ett år med intensiv undervisning i mindre studiesirkler. Det samme tilbudet får ungdom mellom 14 og 24 år, slik at de kan fortsette på videregående skole eller universitetet.

I tillegg til vanlige fag får elevene trening i å utvikle sosiale ferdigheter og samspill med andre.

hjelpen traff både Maria og Antonio på skolebenken i Pasto.

– Det varmer godt å se den læringsiveren og gleden disse elevene utviser. Jeg blir litt rørt, når jeg ser hvor lite som skal til for å forandre hverdagen til disse barna. Vår innsats kan være avgjørende for hvorvidt disse barna skal få en real sjanse til å skape seg et liv og en framtid utenfor slummen, avslutter han.

UGANDA

Flyktninghjelpen deler ut mat til 800 000 mennesker i Nord-Uganda.

Etter årevis i overfylte flyktningleirer **vender nå folk tilbake til hjemmene sine** i Nord-Uganda. Med hjelp fra Flyktninghjelpen kan de på ny dyrke den jorden de forlot for mer enn ti år siden.

tekst og foto: **ROALD HØVRING**

Folk i Nord-Uganda har endelig fått muligheten til å vende hjem og kan på ny dyrke sine jorder.

HJELP TIL Å VENDE HJEM

Flyktninghjelpen overvåker returprosessen og bidrar til at de som vender hjem eller til leirer nærmere hjemstedene får mulighet til å dyrke jorden.

– Så langt har vi distribuert jordbruksredskaper til om lag 18 000 internflyktninger i Kitgum-distriktet. Målet er å støtte opp om returprosessen og gjenoppbyggingen av lokalsamfunn. Særlig viktig er det å beskytte og støtte kvinner og andre sårbare grupper, forteller prosjektkoordinator Cecilie Gulbraar Orestis i Flyktninghjelpen. I tillegg driver Flyktninghjelpen seks leirer i Kitgum-distriktet.

Fredshåp Tidligere har et område på størrelse med Belgia vært tømt for folk som følge av vold og krigshandlinger. De pågående fredssamtaler mellom regjeringen og opprørshæren LRA samt

en bedret sikkerhetssituasjon har skapt nytt håp for fred i Nord-Uganda og mange er i ferd med å vende hjem.

På det meste var om lag 1,5 millioner mennesker stuert sammen i trange og helsefarlige leirer. Nå er dette antallet halvert. Om lag halvparten av denne befolkningen er barn under 15 år og mange kjenner ikke til noe annet liv enn livet i en flyktningleir.

– Denne hjelpen er kjærkommen og helt nødvendig for at folk skal kunne vende hjem. Veier og annen infrastruktur er delvis eller helt ødelagt og gjør det svært vanskelig for folk å returnere til landsbyene sine, sier Opoka Ceaser, som er en av de mange hjemvendte internflyktningene.

Redskaper Settene med jordbruksredskaper inneholder blant annet spader, hakker, ljåer, økser, raker, støpeform til murstein og trillebår.

– Slik får lokalbefolkningen muligheten til å starte det møysommelige arbeidet med å reparere veier og bygge opp lokalsamfunnene som ligger brakk etter mer en 20 år med krig og voldshandlinger, forteller Gulbraar Orestis.

Flyktninghjelpen har de siste ti årene arbeidet med å bedre situasjonen for de internt fordrevne i Nord-Uganda. På det meste distribuerte organisasjonen mat til mer enn 800 000 mennesker. 100 000 barn fikk skolemat. Hundrevis av klasserom er bygget og tusenvis av barn er sikret skolegang.

NØDHJELP GIR NYTT HÅP

Behovene for humanitær hjelp i Somalia er enorme. Flyktninghjelpen gir **nytt håp til den krigstrøtte befolkningen** i hovedstaden Mogadishu.

tekst: **HELLE VEIERSTED OG ROALD HØVRING**

Flyktninghjelpen var den første organisasjonen som nådde fram med nødhjelp til de mange tusen som hadde søkt tilflykt i den krigsherjede hovedstaden Mogadishu. Dette var i mai i år. Så langt har Flyktninghjelpen nådd fram med nødhjelp til om lag 10 000 familier, til tross for svært vanskelige sikkerhetsforhold. I sommer ble arbeidet utvidet for å møte det enorme behovet for nødhjelp.

Nytt håp Somalia er nå inne i sitt 16. år med krig og krise. Over 250 000 internflyktninger bor i hovedstaden, ifølge FN. Tallet er imidlertid vanskelig å fastslå. Sikkerhetssituasjonen er svært ustabil, noe som igjen gjør at folk forflytter seg hyppig.

Flyktninghjelpen distribuerer nødhjelp i Mogadishu.

Til tross for at Mogadishu har det høyeste antallet internflyktninger i regionen, er Flyktninghjelpen en av få internasjonale humanitære organisasjoner som er tilstede i byen, og den eneste norske. Dette skyldes at byen ligger midt i trefningene mellom den etiopisk-støttede overgangsregjeringen og islamistiske grupper. Det siste halvåret har kamphandlingene vært blant de verste på mange år.

– De fleste internflyktningene i Somalia bor i Mogadishu og har mistet alt. Du ser i ansiktene deres at de lider. Vår tilstedeværelse har imidlertid gitt dem et lite håp, sier Hassan Khaire, leder for Flyktninghjelpens arbeid i det sørlige og sentrale Somalia.

Nødhjelp Målet er å nå ut til minst 12 000 familier innen utgangen av oktober i år. Settene inneholder presenning, teppe, kokeutstyr, såpe og vannkanner. Utstyret er til stor nytte for dem som har måttet flykte fra alt de eier.

Flyktninghjelpen arbeider også med å forbedre forholdene i de improviserte leirene.

– Disse bosettingene består for det meste av midlertidige hytter som internflyktningene selv har bygget av plast, papp, tøysfiller og kvister. De er verken vanntette eller brannsikre. I tillegg mangler latriner og de sanitære forholdene er ekstremt dårlige, forklarer Khaire, som selv er fra Somalia.

Husly Flyktninghjelpen starter nå også opp arbeidet med å bedre de sanitære forholdene og skaffe folk tak over hodet.

– Hittil har Flyktninghjelpen bygget et par hundre latriner. Innen året er omme nærmer vi oss tusen. Snart starter også arbeidet med å gi midlertidige husly i form av telt. Flyktningene får opplæring i hvordan teltet monteres, og setter det opp selv. På denne måten kan de flytte teltet på egenhånd, dersom det skulle bli behov for det, forteller Khaire.

I løpet av årets siste måneder skal Flyktninghjelpen dele ut 800 slike telt, men innsatsen vil intensiveres ytterligere fremover.

Flyktninghjelpen jobber nå i syv spontane leire, og innen utgangen av året er målet å nå ut til mellom 10-15, hvor det til sammen bor i overkant av 100 000 mennesker.

Foto: Flyktninghjelpen/Hassan Khaire

FAKTA

Flyktninghjelpen arbeider i flere regioner og land for å bistå somaliere som har flyktet.

Flyktninghjelpen:

- Distribuerer nødhjelp og mat
- Bygger flyktningleirer
- Gir midlertidig husly
- Sikrer barn utdanning
- Gir fri rettshjelp og informasjon

Kalema med minstedatteren på armen.

FAKTA

- Flyktninghjelpen har gitt nødhjelp til internt fordrevne personer og tilbakevendte flyktninger i DR Kongo siden 2001.
- Fredsavtalen ble inngått i 2003 men regjeringshæren og militsgrupper kriger fortsatt.
- 1 million mennesker er på flukt i eget land.
- Krigen blir beskrevet som den dødeligste etter andre verdenskrig, med nærmere fire millioner døde i løpet av de siste 10 årene.
- Hver dag dør i gjennomsnitt 1200 kongolesere av konfliktrelaterte årsaker som sult og kurérbare sykdommer som malaria og diaré.
- FN-styrken MONUC med rundt 16 500 soldater er den største i verden.
- Siden november 2006 er om lag 300 000 mennesker fordrevet.

TVUNGET TIL Å FLYKTE — FOR FJERDE GANG

Trebarnspappa Kalema er én av 90 000 nye fordrevne i Nord-Kivu, som i løpet av september er blitt **nødt til å flykte nok en gang** på grunn av nye kamphandlinger.

tekst: **ASTRID SEHL** foto: **FLYKTNINGHJELPEN/PATRIK EKLØF**

Elendigheten slår imot deg når du kommer inn i den nye leiren i Mugunga i Nord-Kivu øst i Den demokratiske republikken Kongo. Barn rammet av feilernæring og sykdommer vasser rundt i gjørma. Foreldre samler kjepper og bananblader for å bygge seg et lite skjul mens regnet skyller ned over titusener av familier i en stadig mer desperat situasjon. Sykdommer og sult preger store og små.

Selv om krigen som krevde over fire millioner menneskeliv offisielt tok slutt i 2003, har det hele tiden pågått krigshandlinger i den østlige delen av landet. I høst er situasjonen blitt kraftig forverret. Bare i løpet av september er 90 000 mennesker blitt jaget på flukt – igjen.

Jaget på flukt – Vi måtte flykte fra landsbyen om natten, da kampene brøt ut. Dette er den

fjerde gangen familien min er blitt tvunget til å flykte. Jeg tror ikke jeg orker én gang til, sier 35 år gamle Kalema.

Sammen med kona og tre barn har han akkurat kommet til Mugunga, som ligger rundt 15 kilometer fra provinshovedstaden Goma. Hver dag kommer nye internflyktninger til Mugunga for å søke ly for kamphandlingene i jungelen. De er blitt utsatt for voldtekter, angrep og plyndring. Familier er splittet og folk tør ikke vende hjem i frykt for nye angrep. Alternativet er å bli værende i områder der de blir stadig mer sårbare og har lite eller ingenting å livnære seg av.

Vanskelig hjelpearbeid Flyktninghjelpen er nå i gang med å hjelpe de nye fordrevne i området rundt Goma. Samtidig er organisasjonen dess-

verre blitt nødt til å innstille hjelpearbeidet i andre områder i øst, på grunn av at krigshandlingene gjør arbeidet for risikofylt.

– Vi har nå begrenset tilgang til områder der folk trenger hjelp. Vi påpeker at myndighetene og partene i konflikten er forpliktet til beskytte folk og til å la hjelpeorganisasjonene få slippe til, sier generalsekretær Tomas C. Archer.

Det er mange ulike opprørsgrupper og paramilitære grupper som herjer i Øst-Kongo, men nå er det i hovedsak kamper mellom regjeringsstyrker og opprørslederen N’Kunda som har skylden for at titusener må flykte.

Barnesoldater – Barnesoldater er utbredt og brukes av alle parter i konflikten. Rundt 750 barnesoldater er med i disse kampene som pågår i Nord-Kivu nå. Vi har mange tidligere barnesoldater i Flyktninghjelpens skoler, sier Archer.

På første skoledag tidligere i høst sto tusenvis av pulter tomme, fordi elevene er blitt nødt til å flykte for å redde livet. Bare siden november i fjor er 300 000 mennesker blitt fordrevet i Nord-Kivu. Til sammen er én million kongolesere på flukt i eget land.

REDDET MOR OG BARN

*Kadisvari (17) med
datteren Dinushka.*

På flukt fra krigshandlinger ble høygravide Kadisvari (17) plukket opp av Flyktninghjelpen og kjørt til sykehuset. **Det reddet trolig livet til den unge moren og datteren.**

tekst og foto: **NEOMI KODIKARA**

Dramaet utspant seg i april i fjor, da flere hundre tusen ble fordrevet av krigshandlinger på østkysten av Sri Lanka. Sammen med sin mann og de øvrige beboerne i landsbyen Pallikudiarippu kom høygravide Kadisvari (17) til Echchalampattu. Her ble de mottatt av Flyktninghjelpen og innlosjert i en nyopprettet leir. Situasjonen var svært kaotisk. Daglig strømmet det nye fordrevne til områdene i og rundt Trincomalee. Flyktninghjelpens mannskaper hadde et svare strev med å registrere nyankomne, opprette leirer og distribuere mat og annen nødhjelp.

Vred seg i smerter Utmattet, men glad for å ha kommet seg utskadd fra krigshandlingene, lå høygravide Kadisvari med kraftige veer og vred seg i smerter. Hun var sikker på at hennes siste time var kommet, og at verken hun selv eller det ufødte

barnet ville overleve. Det hastet med å få henne på sykehus.

Mannen dro ut for å skaffe hjelp. Utenfor leiren fikk han stoppet et av Flyktninghjelpens mobile hjelpeteam. Jeg var selv en del av dette teamet. I hui og hast fikk vi fraktet Kadisvari til nærmeste sykehus. Herfra ble hun overført til sykehuset i Batticalua, hvor hun fødte en jente. Etter fødselen slo de seg ned i flyktningleiren Navatkerny nær Batticalua.

Ett år etter er jeg i Navatkarny-leiren. En av Flyktninghjelpens medarbeidere kommer bort til meg. Han har med seg en ung kvinne med en baby på armen. – Dette er Kadisvari, som dere fraktet til fødestuen i fjor vår, sier han med et smil.

Gledelig gjensyn Jeg prøvde å huske tilbake. Det demret for meg. Jo sannelig, dette var den samme

unge kvinnen som for et år siden lå utmattet og vred seg i smerter i ei stråhytte i en flyktningleir noen timer lenger nord på kysten.

– Ja det er meg, sier Kadisvari blygt.

– Dere reddet livet mitt og livet til lille Dinushka, sier hun med et smil, ser ned på datteren og stryker henne over de svarte lokkene.

Kadisvari og den lille familien blir boende i leiren inntil videre. En skjebne de deler med tusenvis av andre som har flyktet fra krigshandlingene på østkysten av Sri Lanka.

– Aller helst vil vi dra hjem til landsbyen vi flyktet i fra, men vi blir her inntil det er trygt å dra hjem. Flyktninghjelpen har skaffet oss tak over hodet og det aller viktigste vi trenger for å overleve, men dette er ikke noe sted for barn å vokse opp, medgir den unge moren og stryker på ny lille Dinushka over håret.

FRA GIVERSIDEN

TIPS REDAKSJONEN!

Vi ønsker dialog med leserne! Har du spørsmål, tips eller andre ting du brenner inne med? På denne måten får vi mulighet til å forbedre både bladet og arbeidet vårt. Vennligst kontakt redaksjonen på telefon 23 10 98 00 eller e-post: roald.hovring@nrc.no

Tips ga 20 hus

Restaurant Frati og utestedet Bari samlet inn mer enn 200 000 kroner til Flyktningshjelpens arbeid.

tekst og foto: **INGVILL FREDRIKSEN**

19. juni jobbet alle ansatte gratis og hele dagsomsetningen og tips gikk uavkortet til Flyktningshjelpen. Gjennom aksjonen «Gi tips med gaffel» var publikum invitert til dugnad for verdens flyktninger.

– Målet var å samle inn nok penger til 20 hus for mennesker på flukt. Totalt ga gjestene om lag 31 000 kroner i tips. Legger vi til omsetningen blir resultatet mer enn 200 000 kroner og vi har nådd målsettingen, sier en glad restauranteier Michael Minervini.

Han roser de ansatte som har støttet helhjertet opp om aksjonen.

– Vi presenterte ideen til de ansatte i februar og responsen har vært veldig bra. Alle har vært svært positive og gått hundre prosent inn for oppgaven, sier han.

Sammen med kona Miriam har han fått med seg en rekke sponsorer og støttespillere. – Alle vi samarbeider med har vært svært positive og har bidratt med det de kan. HK Reklamebyrå kom med et kjempebra konsept som ble: Gi tips med gaffel!, forteller Miriam og legger til: – Aldri før har vi hatt så mange gjester!

Fornøyde restauranteiere Michael og Miriam Minervini.

BLI FAST GIVER !

Fyll ut kupongen, kontakt oss på www.flyktningshjelpen.no eller ring 23 10 98 00

Kryss av:

☒ **Ja**, jeg vil bli fast giver, og betaler mine bidrag til Flyktningshjelpen med AvtaleGiro.
(Mer av det jeg gir går direkte til mennesker på flukt. Beløpet blir trukket den 20. i måneden).

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./Sted: _____

Kryss av:

☐ 95 kroner pr. måned

☐

195 kroner pr. måned

☐

295 kroner pr. måned

_____ Annet beløp pr. måned

Dato _____ Signatur _____

PS: Vi sender deg skjema for inngåelse av avtalegiro, og velkomstbrev med informasjon om Flyktningshjelpen og vårt arbeid

Avtalegiro betaler
for sending i Norge

ÅRSKONTRAKT
2015-2016

Flyktningshjelpen

Svarsending 1215
0090 Oslo

Et av Flyktninghjelpens mobile rettshjelp-team gir informasjon til internt fordrevne på østkysten av Sri Lanka.

HumAk 2008

Jusstudentenes humanitære aksjon neste år, HumAk08, har valgt å støtte Flyktninghjelpens arbeid. Aksjonen vil fokusere på rettighetene til internflyktninger i Sri Lanka.

Pengene skal gå til å støtte Flyktninghjelpens arbeid med å gi beskyttelse og fri rettshjelp.

Jusstudentene samlet også inn penger til Flyktninghjelpen i 2006. Den gang ble resultatet mer enn 600 000 kroner til organisasjonens arbeid i Liberia.

– Vi håper og tror på et enda bedre resultat neste år. Foruten studentene i Oslo og Bergen, har vi nå fått med oss studentene i Tromsø,

sier Sofie Lemona, som skal lede aksjonen fremover.

– Jeg hadde gleden av å se Flyktninghjelpens arbeid på nært hold i Liberia i forkant av fjorårets aksjon. Behovet for humanitær assistanse, beskyttelse og rettshjelp var enormt. Kvinnene utgjorde en særlig sårbar gruppe. Jeg ble mektig imponert over den innsatsen Flyktninghjelpens ansatte la for dagen, sier Tonje Drevland, som ledet fjorårets aksjon.

direktør i buy aid.

Danske buy aid har drevet med kommersiell fundraising siden 1996, og er aktive i Sverige, Norge, Finland, Belgia, Holland og Spania. Firmaet samarbeider med en rekke organisasjoner, blant annet UNICEF og FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Siden oppstarten har buy aid donert 60 millioner kroner til veldedighet.

For å kjøpe kontorrekvisita, kontakt buy aid på tlf: 47 22 80 76 00

Du kan lese mer om buy aid på www.buy-aid.com

Foto: Flyktninghjelpen/Sujeewa de Silva

GIVER

Navn Torstein Andersen (52) har vært fast giver i 15 år. Han er fra Arendal og jobber som lærer i videregående skole.

Dele godene – Vi har det så godt i Norge i dag, og det koster lite å hjelpe andre som har det langt verre. Og de som har flyktet fra krig og konflikter er de som har det aller vanskeligst. Mange bor i årevis i elendige leirer uten mulighet til å vende hjem.

Kjøpte geiter – Jeg synes det er greit med et fast bidrag i måneden. I tillegg støtter jeg også andre gode formål. I fjor kjøpte vi Flyktninghjelpens alternative julegaver. Flere i familien fikk geiter til jul. Noe de for øvrig satte stor pris på.

Engasjement – Jeg er politisk engasjert og som lærer er det viktig å kunne formidle verdier og kunnskaper om internasjonale spørsmål – verdens flyktningproblem er et av disse. Flyktninghjelpen er en viktig kunnskapsformidler innenfor dette feltet.

buy aid

buy aid er spesialister på kommersiell fundraising og skal selge post-it blokker, trykkblyanter og kulepennar med Flyktninghjelpens logo til bedrifter i Norge. Ti prosent av omsetningen går direkte til Flyktninghjelpen.

Alle produktene som selges er produsert på en bærekraftig måte. Det innebærer at de er fremstilt med hensyn til miljøet, uten bruk av barnarbeid og i tråd med menneskerettighetene.

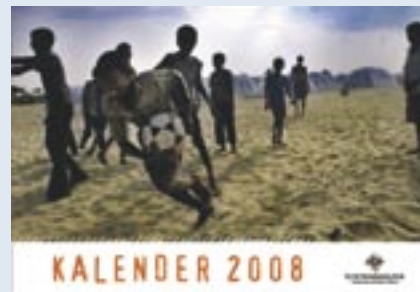
– Vi er stolte over å kunne yte et bidrag til det viktige arbeidet som Flyktninghjelpen gjør for mennesker på flukt, sier Knud Mogensen,

Firmaet buy aid skal selge kontorrekvisita med Flyktninghjelpens logo til norske bedrifter.

KJØP KALENDER 2008

Flyktninghjelpen har for salg kalender for 2008. Kalenderen inneholder flotte bilder av Flyktninghjelpens arbeid i Sri Lanka. Bildene er tatt av fotografen Sujeewa de Silva. Kalenderen kan kjøpes på våre nettsider: www.flyktninghjelpen.no

Her kan du også se hele kalenderen med de flotte motivene. Kalenderen kan være en fin gave til både venner, familiemedlemmer og bedriftssamarbeidspartnere.

Julegeitene er kommet!

I fjor brukte nordmenn om lag 1,5 million kroner på alternative julegaver fra Flyktninghjelpens vareutvalg. Geita var helt klart den mest populære.

tekst: **ROALD HØVRING**

Det nærmer seg jul og geita er klar for å bli gitt bort til venner og familiemedlemmer. Via vår julekatalog eller nettbutikk kan du kjøpe geiter og andre gaver med mening. Noen av produktene er virtuelle andre fysiske produkter. Framgangsmåten er enkel: Du kjøper for eksempel en geit du vil gi bort til en vann eller familiemedlem. Så får tilsendt et personlig gavekort som forteller litt om gaven du ønsker å gi bort. Du får også et tilbud om å kjøpe en t-skjorte med et morsomt geitemotiv, som du kan gi bort.

Ines Blix er en av de mange som har kjøpt gaver med mening via Flyktninghjelpens nettbutikk.

Dobbel verdi – Jeg kjøpte flere julegaver med mening i fjor. Dette er gode alternative gaver til venner og familiemedlemmer som fra før har det meste du kan tenke deg. Samtidig har gavene er symbolsk verdi. For meg er det viktig at gavene er med på å hjelpe andre, som har behov for hjelp, sier hun.

Blix tror at denne formen for gaver blir stadig mer populær. – Det har en smitteeffekt. Folk som får slike gaver vil nok ha lettere for å gi slike gaver til andre. Selv fikk jeg gave med mening til min fødselsdag fra en slektning som selv hadde fått en tilsvarende gave av meg ved en

annen anledning, forteller hun.

Hun har kjøpt alternative gaver ved flere anledninger, ikke bare før jul. – Jeg tror at både fødselsdager, morsdag og farsdag, konfirmasjon og dåpsgave kan være aktuelle, legger hun til.

Bedrifter Også mange bedrifter kjøper alternative gaver til sine ansatte og forretningsforbindelser og kunder før jul. Edge Consulting er en av disse.

– På lik linje med mange andre bedrifter har vi sluttet å gi tradisjonelle gaver. Vi ønsker å vise at vi tar vårt verdigrunnlag på alvor. Som rådgivere for andre bedrifter, blir dette ekstra viktig og utgjør en betydelig signaleffekt, sier administrerende direktør Yngve Kristiansen i Edge Consulting.

Hen legger til at denne holdningen og praksisen også er svært viktig for de ansatte og bedriftskulturen.

– Også næringslivet må ta sin del av det globale ansvaret – enten det dreier seg om utslipp av klimagasser eller flyktninger. Vårt arbeid er preget av strukturert tenkning og for oss er det viktig å synliggjøre at ulike handlingsalternativ medfører positive eller negative resultater på kort eller lang sikt, poengterer Kristiansen, og legger til at det

Fjorårets geitesalg gjorde Flyktninghjelpen i stand til å distribuere flere geiter i Angola.

også denne julen blir alternative julegaver fra hans firma.

Troverdig I fjor var det geiter som fikk mest oppmerksomhet. – Sannsynligvis blir det en skikkelig geiteflokk i år også, og sikkert også noen av de øvrige produktene. Det er er imidlertid svært viktig at Flyktninghjelpen kan vise til at organisasjonen virkelig distribuerer geiter til flyktninger. Det skaper både troverdighet og giverglede, avslutter han.

Flyktninghjelpen sørger for at gaven din kommer fram til de som trenger den mest: Enten det er geiter til flyktninger som vender hjem i Angola eller pulter til skolebarn i Kongo.

Gavene viser hva Flyktninghjelpen blant annet bruker penger på, i sitt arbeid i om lag 20 land, og viser hvordan små og store gaver

kan gjøre en stor forskjell for mennesker på flukt eller for de som vender hjem.

JULESALG PÅ NETT!

Fra 5. november kan du kjøpe alle våre alternative julegaver på vår nye nettbutikk. Her er et lite utvalg:

- Høns
- Skolepult
- Jordbruksredskaper
- Julekort
- Julepynt
- T-skjorter

www.gavermedmening.no

Når flyreisende kvitter seg med valuta de trolig aldri for mer bruk for, gir de samtidig en hjelpende hånd til mennesker på flukt.

Flyreisende hjelper flyktninger

Hver dag passerer tusenvis av reisende gjennom Gardermoen lufthavn. Noen er utenlandske turister som er på vei hjem, mens andre er nordmenn som har vært på utenlandsreise.

tekst og foto: **ROALD HØVRING**

Felles for alle er at de legger igjen enten norske kroner eller utenlandsk valuta i Flyktinghjelpens sparebøsse. Dette er penger de likevel ikke har bruk for.

Gull verd – For oss er det gull verd, sier markedssjef Grazyna Samsel i Flyktinghjelpen.

– I løpet av to til tre uker er bøs-

sene, som står henholdsvis i avgangs- og ankomsthallen, fulle og må tømmes. På én måned utgjør dette tusenvis av kroner. Dette er penger som går til våre hjelpeprosjekter ute; enten det er nødhjelp til internflyktninger i Somalia eller skolebøker til flyktningbarn i Kongo, sier Samsel.

Gardermoen lufthavn lar disse

sparebøssene gå på omgang mellom de ulike humanitære organisasjonene i Norge. – Dette året er det Flyktinghjelpen som er så heldige og kan nyte godt av folks gavmildhet, og fram til sommeren er det oss pengene går til, forteller Samsel.

Hennes oppfordring er: Se etter Flyktinghjelpens pengebøsse neste gang du er på Gardermoen!

100 000 kroner til Speideraksjonen

Den norske regjeringen har gitt 100 000 kroner til Speideraksjonen 2008. Det betyr at innsamlingen så langt har passert 1,1 million kroner.

tekst og foto: **ROALD HØVRING**

Overrekkelsen av gaven fant sted på Oslo Fredssenter på selveste FNs fredsdag. Politisk rådgiver Torbjørn Urfell i UD, som overrakte gaven på vegne av regjeringen, roste speiderbevegelsen som gjennom 100 år har arbeidet for fred og forståelse mellom mennesker verden over. Med sine rundt 40 millioner medlemmer er speiderbevegelsen verdens største barne- og ungdomsbevegelse.

Urfell trakk også fram det fruktbare samarbeidet mellom Norges Speiderforbund og Flyktinghjelpen. De siste fem årene har de to organisasjonene hvert vår samlet inn penger til mennesker på flukt. I år var det internflyktningene på Sri Lanka som stod i fokus.

– Dette er et godt eksempel på

hvordan man kan kombinere operativ humanitær innsats i felt og lokalt engasjement i Norge, sa Urfell.

Speiderbevegelsen fyller 100 år i år og har markert dette verden over. Speiderne har valgt å sette fred i sentrum for markeringen.

Speidersjef Lars Atle Andersen takker regjeringen for gaven. Samtidig understreket han viktigheten av speidernes internasjonale engasjement. – Vi setter derfor stor pris på det fruktbare og nære samarbeidet vi har med Flyktinghjelpen. Jeg har selv sett hvordan speiderne i praksis sammen med Flyktinghjelpen bidrar til å støtte opp om humanitær innsats og styrking av speiderne lokalt i Nord-Uganda, sa Andersen.

Politisk rådgiver Torbjørn Urfell i Utenriksdepartementet overleverer sjekken med 100 000 kroner til speidersjef Lars Atle Andersen.

**CA Johansson
Snekkerifabrikk AS**

MANAGING RISK

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Helt Opplagt
på jobben

-Frukt, lunsj, og ren luft med rett temperatur Tlf. 0 23 46

Liens Bakeri AS

COX

**Forfatter
Kjersti Scheen**

Hjelmeland kommune

www.hjelmeland.kommune.no

Målselv kommune

www.malselv.kommune.no

LØRENSKOG KOMMUNE
TILTAK- OG SOSIALE TJENESTER
Flyktningkontoret

www.lorenskog.kommune.no

Norconsult

Nordland fylkeskommune

www.nfk.no

fabi

Fellesforbundet
Styrke og troverdighet

rofi

postkom
Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund

Norges speiderforbund

www.speiding.no

Romsdal Bygg AS

INGENIØR- OG ENTREPRENØRFORRETNING

www.romsdalbygg.no

BOSCH
Invented for life

MELHUS
kommune

www.melhus.kommune.no

Sula kommune

www.sula.kommune.no

Sør-Varanger kommune

www.sor-varanger.kommune.no

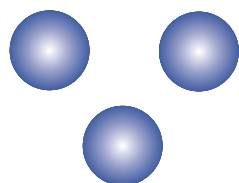

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

www.troms-f.kommune.no

www.udi.no

Lånekontoret

Lån penger på dine egne verdier!

Vi kan gi deg kortsiktig lån mot pant i gullsmykker, norsk sølvtøy, bunader og eksklusive klokker m.m. Vi belåner også kunst i form av malerier, gjenstander o.l.

Vi holder til i
Prinsens gate 12, 0152 Oslo
Telefon: 22 33 84 60

Åpningstider :

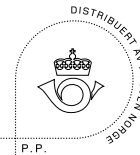
Mandag - fredag	09.00 - 15.30
Torsdag	09.00 - 16.30

Sommertid i perioden 15. mai - 31. august

Mandag - fredag	09.00 - 15.00
Torsdag	09.00 - 16.00

Du finner også informasjon på:
www.lanekontoret.no

B-Economique
NORGE

Returadresse:
Flyktningshjelpen
Pb. 6758 St. Olavs plass
0130 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake til
senderen med opplysninger om den nye adressen.

KJØP EN GEIT TIL JUL!

Fra 5. november kan du kjøpe gaver med
mening på Flyktningshjelpens nye nettbutikk,
www.gavermedmening.no. Samtidig hjelper
du flyktninger som vender hjem.

«Jeg var nylig i Afrika, og så med egne øyne hvor lite som skal til
for å gjøre livet til en flyktning litt lettere. Et par geiter kan være
med på å sikre framtiden til en flyktningfamilie som vender hjem.»

Liv Arnesen, ambassadør for Flyktningshjelpen

www.gavermedmening.no